

Jan Kooiman neemt noodgedwongen afscheid van 'zijn' Sursum Corda **'Het mooiste is om met elkaar iets tot stand te brengen'**

De eigen bas is het huis uit. Erop blazen gaat niet meer. Jan Kooiman (79) is over een paar maanden precies 65 jaar lid van fanfare Sursum Corda. 'Ik had het graag als spelend lid meegemaakt,' aldus Kooiman, 'maar het gaat niet meer. Ik moet realistisch zijn, ik mis de kracht.' Dat was geen makkelijke beslissing, want de liefde voor het muziek maken zit diep. 'Je moet het aanvaarden, maar ik heb er wel een paar tranen om gelaten,' geeft hij toe. De erevoorzitter hoopt 6 maart bij het donateurconcert van 'zijn' Sursum Corda te kunnen zijn. Voor het eerst als toeschouwer.

De laatste driekwart jaar speelde hij niet meer mee. Eerst had hij een ontsteking aan zijn lip. Recent werd hij een paar keer in het ziekenhuis opgenomen met longproblemen. Even lag hij zelfs op de intensive care. Hij is nog steeds niet in orde, maar krabbelt langzaam weer op. 'Ik heb de laatste tijd veel ingeleverd aan uithoudingsvermogen. Vorig jaar fietste ik nog vijftig kilometer.' Tot een paar jaar geleden verrichtte hij nog werk in de bollen als keurmeester. 'Na mijn vut heb ik nog lang doorgewerkt. Ik vond het mooi werk.'

Grote liefde

De 65 jaar bij Sursum Corda hadden er meer kunnen zijn zonder de Tweede Wereldoorlog. In 1942 werd de club opgedoekt, omdat de leden niet wilden voldoen aan de regels van de Duitsers. De instrumenten werden verborgen bij Willem Schenk. De toen 15-jarige Kooiman begon daarom pas in de zomer van 1945 bij de christelijke fanfare waarvan zijn vader Jan als sinds kort na de oprichting lid was. 'Ik ben begonnen op een hoorn, les kreeg ik van een oom.' Hij vond het meteen een schitterende hobby. 'Ik was fel. Iedere dag oefende ik, zodat ik na een half jaar mee kon doen in het orkest.' Al snel stapte hij over op een tuba. Ruwweg speelde hij veertig jaar tuba/bariton. Tussendoor blies hij tien jaar op een besbas. Ook de laatste tien, twaalf jaar bespeelde hij dat instrument. 'Dat is even makkelijker dan de bariton, dus dat was een goede oplossing.' De tien jaar tussendoor op de bas waren omdat het belangrijk was voor de vereniging. 'Het mooiste is het om met elkaar iets tot stand te brengen. Het clubbelang woog zwaar voor me.' De bariton was echter zijn grote liefde. 'Het is van alles wat. Soms de melodie soms een tegenstem. Prachtig.'

Kritisch

Vanaf 1964 was hij 33 jaar voorzitter van de vereniging. 'Veel te lang natuurlijk. Dan druk je een veel te grote stempel op alles. Het ging wel en ik heb het met veel plezier gedaan, maar het was geen goede zaak. Er diende zich niemand anders aan.' Toen hij er toch mee stopte nam Marnix de Kroon het over. Inmiddels is Ilona Haak alweer enkele jaren voorzitter.

Voor Kooiman ging Sursum Corda altijd voor. Hij werd daarbij gesteund door zijn inmiddels overleden vrouw Bep. Een lid dat een repetitie af wilde zeggen, moest zich wel eerst verantwoorden bij hem. Echt begrip voor andere hobby's had hij niet. Wat is er nou mooier dan een avond muziek maken? Zelf gaf hij het goede voorbeeld. Dan ging erg ver. Toen zijn zoon wilde trouwen op een vrijdag, wist hij hem zover te krijgen dat het op een donderdag zou gebeuren. 'Ik ben ook wel naar de repetitie gegaan met barstende hoofdpijn. Die verdween dan gewoon door door het beleven van de muziek.' Na de

periode als voorzitter was hij gewoon een trouw lid, ook na zijn verhuizing naar Enkhuizen, waar hij met zijn tweede vrouw Nel woont. 'Ik ben wel kritisch geweest, maar ik heb het wel los kunnen laten. Ik heb er ook van genoten dat ik me alleen maar bezig hoefde te houden met muziek maken. Ik kan wel eens impulsief zijn in mijn uitlatingen. Het gebeurde ook wel dat ik een muziekstuk niks vond maar dat ik na drie of vier repetities toch toegaf dat het wel mooi was. Het mooiste stuk dat ik heb gespeeld? Titanic, dat kon ik echt meevoelen. Dan kreeg ik tranen in mijn ogen tijdens het spelen. Dan heb je niet bij alle stukken, dat je ook echt voelt waar het over gaat.'

Naast korte periodes bij de Brass Band in Hoorn en KSM in Enkhuizen musiceerde hij twintig jaar bij het Noord-Hollands Ouderenorkest in Wognum. In de jaren zeventig speelde hij in een boerenkapel met leden van Sursum Corda en Excelsior door elkaar. 'De contacten tussen de fanfares zijn altijd goed geweest, maar nooit erg innig.' Wel werden in de jaren tachtig door beide fanfares dezelfde uniformen aangeschaft, zodat er bij gezamenlijke optredens eenheid zou zijn. 'Dat we dat in Andijk voor elkaar kregen vind ik nog steeds uniek.' Zijn vier kinderen spelen niet bij de fanfare, maar tussen de tien kleinkinderen zit weer een muzikante: Eva. 'Ik had graag nog met haar in Sursum Corda gespeeld,' verzucht Kooiman.

Concoursen

Kooiman is geen voorstander van het meedoen aan concoursen, waarbij een uitvoering wordt beoordeeld door een jury. 'Ik ben het eigenlijk nooit eens met de beoordeling. Als we vroeger een eerste prijs met lof kregen, was er nog een lijst bij met commentaar. De eisen die tegenwoordig gesteld worden in de vijfde divisie vind ik absurd.' In de decennia na de oorlog kon de club zich goed meten met de top van Noord-Holland. 'Destijds speelden we op concoursen van de Noord-Hollandse bond in de Zaanstreek, waar de meeste goede korpsen zaten. We gingen er met een vrachtwagen van Bultsma heen. We zaten op houten banken in de laadruimte. Onderweg gingen we in Purmerend nog een uur oefenen in een muziektent. Niet te geloven toch?' In die periode oefende de fanfare in een gebouwtje aan de Dijkweg. 'In het midden stond een kachel te loeien, maar op de achterste rij werd je rug koud.'

Vroeger werd er wel meer geoefend thuis, denkt Kooiman. 'Er waren er bij die hun instrument mee op de bouw hadden. Gingen ze tussen de middag oefenen. Ik heb zelf ook veel geoefend. Als ik een boodschap moet geven op dat vlak: ga thuis veel oefenen. Dan kan de dirigent er muziek van maken.'

PETER KRUIJVER